

1. Predmet: **ANGLEŠČINA**
2. Nacionalno preverjanje znanja v 9. razredu
3. Podlaga za preizkus: Eržen, V. [et al.]. *Učni načrt. Program osnovna šola. Angleščina [Elektronski vir]*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.
4. Shema preizkusa

Jezikovne spretnosti	Opis	Predvideni čas	Delež v skupnem številu točk	Št. nalog/točk
Slušno razumevanje	Naloge, ki preverjajo učenčeve spretnosti poslušanja in slušnega razumevanja.	15 minut	24 %	Do 3 naloge/ 12 točk
Bralno razumevanje	Naloge, ki preverjajo učenčeve spretnosti branja in bralnega razumevanja.	45 minut	26 %	Do 3 naloge/ 13 točk
Raba jezika	Naloge, ki preverjajo rabo jezika in besedišča.		24 %	Do 3 naloge/ 12 točk
Pisno sporočanje	Naloge, ki preverjajo učenčevo zmožnost pisnega sporočanja.		26 %	Do 2 nalogi/ 13 točk

Učenje in usvajanje tujega jezika poteka procesno in ni vezano na posamezna vsebinska področja. Teme se pri pouku obravnavajo ciklično in so samo podlaga za razvoj sporazumevalne zmožnosti, hkrati pa se prilagajajo starosti in stopnji znanja učencev. Ravno zato posameznih tem ni mogoče in tudi ni smiselno izključevati.

5. Tipi nalog in vrednotenje

Tipi nalog	Vrednotenje
– naloge dopolnjevanja z naborom – naloge dopolnjevanja brez nabora – naloge s kratkimi odgovori – naloge nadomeščanja – naloge alternativne izbire – naloge izbirnega tipa z eno možno izbiro – naloge izbirnega tipa z več možnimi izbirami – naloge korekcije – naloge urejanja, razvrščanja, povezovanja – vodeni/strukturirani sestavek/besedilo	Vsaka naloga je ovrednotena tako, da vsak pravilen odgovor prinaša 1 točko, razen naloge pisnega sporočanja, kjer se pisni izdelki vrednotijo glede na merila in opisnike, ki jih pripravi PK za angleščino. Celoten preizkus je ovrednoten s 50 točkami.

6. Sestava preizkusa glede na taksonomske stopnje

Taksonomske stopnje	Delež v preizkusu
1. Znanje in poznavanje	30 %
2. Razumevanje in uporaba	35 %
3. Samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	35 %

7. Opis preizkusa

Preizkus znanja traja 60 minut in je razdeljen na štiri dele: slušno razumevanje, bralno razumevanje, raba jezika in pisno sporočanje.

7.1 Vsebina preizkusa

a) Slušno razumevanje

Z nalogami slušnega razumevanja učenci pokažejo, da prepoznajo in razumejo:

- avtentična besedila v standardni angleščini,
- prilagojena angleška besedila v standardni angleščini.

Viri besedil so: govorjena besedila domačih in tujih govorcev angleščine. Teme so usklajene z učnim načrtom za angleščino.

Organizacija

Navodila za reševanje nalog slušnega razumevanja so v slovenščini, italijanščini ali madžarščini. Vsaka naloga vsebuje en rešen primer. Učenci ne uporabljajo slovarjev. Za reševanje je na voljo do 15 minut.

Vrste besedil

Besedila so obveščevalna, pripovedovalna, opisovalna, razlagalna in utemeljevalna. Dolžina govorjenih besedil se spreminja glede na podspretnost, ki se preverja, in glede na nalogo. Dolžina slušnega besedila je do 4 minute.

V okviru preizkusa znanja so lahko uporabljene naslednje vrste slušnih besedil:

- zgodbe,
- poročila,
- opisi,
- pripovedi,
- pogovori dveh ali več ljudi o vsakdanjih temah,
- obvestila,
- poročila o dogodkih in dejavnostih,
- navodila,
- reklame,
- intervjuji.

Podspretnosti slušne zmožnosti/spretnosti

Učenec:

- izlušči glavno misel/-i besedila,
- razume podatke in podrobnosti v besedilu,
- ugotovi razpoloženje govorcev,
- prepozna zaporedje dogodkov v besedilu,
- povzame določene informacije v besedilu,
- sklepa o pomenu besedila na podlagi zunajbesedilnih okoliščin.

Vrste nalog

Vsak preizkus je sestavljen iz do treh nalog slušnega razumevanja različnega tipa in različnih tem. Naloge zahtevajo nebesedni in/ali kratek besedni odziv.

Vsaka naloga vsebuje 5–8 vprašanj (testnih postavk), na primer:

- prenos podatkov v drugo obliko,
- povezovanje slušnega besedila s slikami,
- izbirni tip nalog,
- naloge kratkih odgovorov,
- naloge dopolnjevanja besedila z besedami ali besednimi zvezami,
- beleženje pod naslovi/po kategorijah,
- zapisovanje podatkov.

Opomba: Navedene so možne vrste nalog za preverjanje slušnega razumevanja. To pa seveda ne pomeni, da bodo vse vrste nalog zajete v preizkusu vsakokrat in/ali da bodo uporabljene vedno po enakem vrstnem redu.

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko.

b) Bralno razumevanje

Z nalogami bralnega razumevanja učenci pokažejo, da razumejo:

- izvirna besedila v angleščini, po potrebi rahlo prilagojena,
- delno prilagojena besedila.

Besedila so iz različnih virov, na primer iz časopisov, revij, prospektov, knjig, katalogov, spleta itd. Teme izbranih besedil ustrezajo razvojni stopnji učencev in so zapisane v učnem načrtu za angleščino.

Organizacija

Navodila za reševanje nalog bralnega razumevanja so v slovenščini, italijanščini ali madžarščini. Vsaka naloga vsebuje en rešen primer. Učenci ne uporabljajo slovarjev. Za reševanje se priporoča približno 20 minut, vendar si učenci v okviru 60 minut lahko sami razporedijo, koliko časa bodo porabili za posamezno nalogo.

Vrste besedil

Besedila so obveščevalna, pripovedovalna, opisovalna, razlagalna in utemeljevalna. So ustrezno členjena in jasno strukturirana. Dolžina besedil se spreminja glede na podspretnost, ki se preverja, in glede na nalogo. Dolžina bralnega besedila je od 300 do 500 besed.

V okviru preizkusa znanja so lahko uporabljene naslednje vrste besedil:

- krajše pripovedi, zgodbe, basni,
- šale, anekdote,
- razglednice, zasebna pisma,
- zapiski, sporočila,
- obvestila, sporedi,
- opisi oseb, živali, krajev, postopkov, stvari,
- poročila o dogodkih in dejavnostih, ki so se zgodili pred kratkim, opisi načrtovanih dejavnosti,
- navodila (npr. za uporabo, igro), recepti, opisi poti ali smeri,
- kratki življenjepisi,
- intervjuji,
- članki iz mladinskih časopisov na določeno temo.

Podspretnosti bralne zmožnosti/spretnosti

Učenec:

- razume podatke in podrobnosti v besedilu,
- povzame določene informacije v besedilu,
- razume pomen besed in besednih zvez iz sobesedila,
- izlušči glavno/-e misel/-i in glavne poudarke besedila,
- prepozna nekatere okoliščine v besedilu (npr. dogajalni kraj, čas, osebe itn.),
- iz besedila ugotovi razpoloženja, stališča in njegov namen,
- razume osnovna notranja razmerja v besedilu (npr. časovna, vzročno-posledična),
- sklepa o pomenu besedila na podlagi zunajbesedilnih okoliščin.

Vrste nalog

Vsak preizkus je sestavljen iz do treh bralnih nalog različnega tipa. Naloge zahtevajo nebesedni in/ali kratek besedni odziv.

Vsaka naloga vsebuje do 8 testnih postavk, na primer:

- prenos podatkov v drugo obliko (npr. označevanje, izpolnjevanje tabel),
- povezovanje naslovov z besedilom/-li ali besedil/-a s slikami,
- razvrščanje in urejanje povedi ali odstavkov znotraj enega besedila ali v dveh različnih besedilih,

- izbirni tip (npr. a, b, c, d), naloge prav/narobe/ni v besedilu,
- naloge kratkih odgovorov,
- naloge dopolnjevanja besedila z besedami ali besednimi zvezami (z naborom oz. brez nabora)
- beleženje pod naslovi/po kategorijah.

Opomba: Navedene so možne vrste nalog za preverjanje bralnega razumevanja. To pa seveda ne pomeni, da bodo vse vrste nalog zajete v preizkusu vsakokrat in/ali da bodo uporabljene vedno v enakem vrstnem redu.

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko.

c) Raba jezika

V tem delu preizkusa se preverjata leksikalno znanje (besedišče) in uporaba jezikovnih struktur na oblikoslovni in skladenjski ravni v smiselne in razumljive sobesedilo ali s tvorjenjem takšnega besedila. Spretnost jezikovne rabe se v pisnem delu preizkusa preverja skupaj s spretnostjo bralnega razumevanja in pisnega sporočanja.

Organizacija

Navodila za reševanje so v slovenščini, italijanščini ali madžarščini. Vsaka naloga vsebuje en rešen primer. Učenci ne uporabljajo slovarjev. Priporočen čas za reševanje nalog je 10 minut, vendar se učenci sami odločajo o razporeditvi časa.

Vrste besedil

V preizkusu so uporabljena do tri besedila različnih vrst. Dolžina posameznega besedila je do 300 besed. Vrste besedil:

- krajše pripovedi, zgodbe, basni,
- šale, anekdote,
- razglednice, zasebna pisma,
- zapiski, sporočila,
- obvestila, sporedi,
- opisi oseb, živali, krajev, postopkov, stvari,
- poročila o dogodkih in dejavnostih, ki so se zgodili pred kratkim, opisi načrtovanih dejavnosti,
- navodila (npr. za uporabo, igro); recepti, opisi poti ali smeri,
- kratki življenjepisi,
- intervjuji,
- članki iz mladinskih časopisov na določeno temo.

Vrste nalog

V tem delu preizkusa so lahko do tri naloge. Vsaka naloga lahko vsebuje od 5 do 8 testnih postavk. Vrste nalog lahko vključujejo:

- izbirni tip nalog,
- dopolnjevanje besedila z oziroma brez nabora,
- povezovanje delov povedi,
- transformacijske naloge z iztočnicami ali brez njih,
- tvorjenje besedila z iztočnicami in/ali po navodilu.

Opomba: Navedene so vse možne vrste nalog za preverjanje rabe jezika. To pa seveda ne pomeni, da bodo vse vrste nalog zajete v preizkusu vsakokrat in/ali da bodo uporabljene vedno v enakem vrstnem redu.

Vrednotenje

Vrednotenje je objektivno. Vsak pravilen odgovor je vreden po 1 točko.

d) Pisno sporočanje

Z nalogami pisnega sporočanja se preverjajo zmožnosti tvorjenja pisnega besedila v angleščini. Namen besedil je: informirati, izraziti mnenje, pripovedovati, svetovati, predlagati itd. Naloge so vodene. V pisnem delu preizkusa učenci tvorijo do dve pisni besedili.

Organizacija

Navodila so v slovenščini, italijanščini ali madžarščini. Vhodni podatki (besedne iztočnice ipd.) so v angleščini ali v slovenščini. Nalogi sta lahko različnih dolžin (80 do 120 oz. 120 do 150 besed). Učenci ne uporabljajo slovarjev.

Vrste besedil

Možne so naslednje besedilne vrste:

- razglednica (npr. prijatelju s počitnic), voščilo, povabilo,
- elektronsko pismo (npr. pismo prijatelju, s katerim si dopisuješ),
- opis osebe, dogodka, kraja ...,
- kratka pripoved (zgodba),
- dnevniški zapis,
- kratek prispevek za šolski časopis.

Vrste nalog

- dopolnjevanje besedila (odstavka),
- opisovanje slike/risbe ali niza slik/risb in urejanje v besedilo (npr. pripoved),
- razširjanje zapiskov (npr. iztočnic in drugih ključnih besed) v besedilo,
- pisanje besedil z uporabo vzorčnih besedil in/ali odziv na besedilo (npr. odgovor na pismo, oglas, elektronsko sporočilo itd.),
- odziv na določeno število besednih iztočnic.

V nalogah se določijo:

- iztočnica/-e (besedna ali slikovna),
- naslovnik,
- sporočilni namen besedila/namen naloge,
- predvidena dolžina besedila,
- merila za vrednotenje.

Opomba: Naštete so možne vrste nalog za preverjanje zmožnosti pisnega sporazumevanja. To pa ne pomeni, da bodo vsakokrat uporabljene vse vrste naloge in/ali v enakem vrstnem redu.

Vrednotenje

Naloge se vrednotijo po naslednjih kriterijih:

vsebina,
besedišče,
slovnica,
zgradba besedila.

Pri vrednotenju učitelji ocenjevalci uporabljajo analitično lestvico:

- štiristopenjska lestvica za **vsebino** (0–4 točke)
- štiristopenjska lestvica za **besedišče** (0–4 točke),
- tristopenjska lestvica za **slovnico** (0–3 točke),
- dvostopenjska lestvica za **zgradbo besedila** (0–2 točki).

7.2 Pripomočki

Učenec lahko uporablja moder ali črn kemični svinčnik ali nalivno pero. Uporaba slovarjev ni dovoljena.

Literatura

- Alderson, J.C., Clapham, C. and Wall, D., *Language test Construction and Evaluation*, Cambridge University Press, 1995.
- Alderson, J.C., *Assessing Reading*, Cambridge University Press, 2000.
- Alderson, J. C. in Pižorn, (ur.). *Sestavljanje nacionalnih preizkusov znanja : most k evropskim standardom = Constructing school leaving examinations at a national level : meeting European standards*. Ljubljana: Državni izpitni center: British Council Slovenia, 2004.
- Council of Europe, *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*, Cambridge, Cambridge University Press, 2001.
- Cushing Weigle, S., *Assessing Writing*. Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
- Eržen, V. [et al.]. *Učni načrt. Program osnovna šola. Angleščina [Elektronski vir]*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo, 2011.
- Mckay, P., *Assessing Young Language Learners*. Cambridge: Cambridge University Press, 2006.
- McNamara, T., *Measuring Second Language Performance*, Longman. 1996.
- Purpura, J., *Assessing Grammar*. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.

Informacije na spletni strani Državnega izpitnega centra: www.ric.si.